

Resum i conclusions de la jornada

Resum i conclusions de la jornada, Dra. Mariona Illamola Dausà. Dijous 19 de juny de 2014. Sala de Graus de la Facultat de Lletres de la UdG

El dia 19 de juny de 2014 es va celebrar la segona jornada en homenatge a Lluís M. de Puig, organitzada conjuntament per l'Ajuntament de Girona, el Consell Català del Moviment Europeu (CCME) i la Universitat de Girona (UdG), tres institucions a les quals ell estava vinculat.

La jornada va començar amb la benvinguda i inauguració de la mateixa per part de l'Im. Sr. Carles Puigdemont i Casamajó, alcalde de Girona, i el Dr. Xavier Ferrer i Junqué, membre de la Junta Directiva del Consell Català del Moviment Europeu, ambdós varen ressaltar la figura de Lluís M. de Puig i la seva vinculació amb la ciutat de Girona i amb el CCME, a banda del seu esperit europeista.

Seguidament, la conductora de la jornada, la Dra. Mariona Illamola Dausà, professora de Dret Internacional Públic de la UdG, va recordar que aquestes eren les segones jornades i que havien estat preparades per una comissió durant tot un any, a qui va agrair la feina feta. Va explicar que es tractava d'un projecte de futur i, a fi que les properes edicions se centressin en drets concrets, la present jornada s'emmarcaria en el Tribunal Europeu dels Drets Humans (TEDH) i el Conveni Europeu dels Drets Humans (CEDH), establint el marc general de garantia dels drets humans en el si del Consell d'Europa. La raó de centrar-ho en el Consell d'Europa rau en el fet que Lluís M. de Puig havia sigut membre i president de la seva Assemblea Parlamentària.

Després de la breu presentació, la Sra. Montserrat Enrich Mas, cap de Recerca i Biblioteca del Tribunal Europeu dels Drets Humans i vicepresidenta de l'Institut de Drets Humans de Catalunya, va pronunciar la conferència "El Conveni Europeu dels Drets Humans – El Tribunal Europeu dels Drets Humans". En ella va recordar la vinculació de Lluís M. de Puig amb el Consell d'Europa i consegüentment amb el Conveni Europeu dels Drets Humans, des de la seva arribada a l'Assemblea Parlamentària l'abril de 1983, poc després de l'adhesió d'Espanya a la dita organització internacional el 1978 i la ratificació del CEDH l'any següent. La ponent va exposar clarament el que és i comporta el Consell d'Europa, va incidir en diferents drets que garanteix el CEDH i va remarcar-ne el caràcter evolutiu, per posteriorment explicar la composició i funcionament del TEDH. Així mateix, va fer referència a diferents assumptes en els quals ha sigut part demandada el Regne d'Espanya a fi d'assenyalar-ne la importància en la vida diària de les persones i la incidència i afectació de les seves decisions. Tot i això va remarcar que són poques, en comparació amb altres països, les demandes que es presenten des d'Espanya. A mode de conclusió va voler ressaltar el paper del Tribunal d'Estrasburg, i l'estret vincle entre el Consell d'Europa i la democràcia, ja que ser acceptat com a membre del Consell d'Europa atorga el que es podria considerar un "certificat" o "acreditació" de ser un país democràtic. De tota manera va remarcar que la democràcia no és, segons ella, un dret adquirit sinó que se n'ha de mantenir la vigilància.

Seguidament va tenir lloc la taula rodona en la qual varen participar tres ponents.

El primer a intervenir va ser el Dr. Xavier Ferrer Junqué, membre de la Junta Directiva del CCME, economista i polític. La seva exposició es va centrar en la Carta de Drets Humans de la UE (CDHUE) ressaltant el fet que estigui basada en el Conveni Europeu de Drets Humans. Una carta que està en consonància amb els valors de la Unió i amb els criteris per ser-ne estat membre.

En segon lloc, va intervenir el Sr. Xavier Serra Besalú, professor de filosofia i articulista. En la seva intervenció va fer quatre propostes d'acció que va sintetitzar de la manera següent: ensenyament, considerant que en els plans d'estudis s'ha d'incloure la UE, el Consell d'Europa, els drets humans per ser persona i els drets de la ciutadania per ser ciutadà. Comunicació, que s'ha de fer de manera més transparent. Intervenció, que ha de comportar que les persones siguin més actives, fomentant la interacció i implicació de tots. I emocions, en el sentit de considerar essencial que les persones se sentin part de la UE ja que aquesta és una marca de prestigi. Com a mostra d'activitats adreçades a treballar en alguna d'aquestes accions va explicar-ne unes que fan els alumnes de l'Institut Rodes de Roses vinculant el treball de recerca amb els drets humans, o la seva participació en un dels diàlegs europeus amb els ciutadans a Brussel·les. Des del seu punt de vista és bo que cada cop hi hagi més persones que puguin reflexionar entorn dels drets humans. El ponent va considerar que cal identificar què és la identitat europea, des del seu punt de vista no ser europeu comportaria una debilitat en el reconeixement de drets humans. En paraules seves, Europa és i ha de ser el baluard dels drets humans per a la resta del món.

Finalment, va intervenir el Dr. Marco Aparicio Wilhelmi, professor de Dret Constitucional de la UdG. El ponent va començar ressaltant que el Conveni Europeu de Drets Humans i el Tribunal Europeu dels Drets Humans suposen un mecanisme de control del poder de l'estat, doncs al ser una darrera instància mostren que l'estat en el seu conjunt ha fallat. L'espai supraestatal que és el TEDH suposa un control sobre l'estat allunyat de les realitats polítiques nacionals. El Tribunal, amb la seva jurisprudència evolutiva posa de manifest l'essència dels drets que permet transformar el sentit de les normes per fer-les útils a les necessitats actuals. En la seva opinió la jurisprudència del TEDH mostra una valentia jurídica. En aquest sentit va destacar que el Tribunal ha superat la lògica del Conveni Europeu i el fet que els drets tenen a veure amb les necessitats, com demostren les actuacions en relació amb el dret a l'habitatge. Segons el ponent, els drets humans han de suposar una limitació als poders polítics i econòmics i superar la desigualtat de poder. Des del seu punt de vista, tot i admetre que la UE ha avançat, considera que hi ha un abisme entre el Consell d'Europa i la Unió Europea respecte de la garantia dels drets humans, assenyalant que aquesta última referma processos d'exclusió, la qual cosa queda palesa en la política d'immigració.

En acabar les intervencions de la conferenciant i dels participants a la taula rodona s'inicià un debat amb el públic assistent. Entre ells es plantejaren dubtes concrets com per exemple quins són els passos que ha de seguir una persona per accedir al Tribunal Europeu o quins drets humans són els que més ha vulnerat l'Estat espanyol i que han arribat a l'òrgan jurisdiccional. Així com d'altres de caire més general, en aquest sentit es ressaltà el fet que s'ha anat molt ràpid en tot el que s'ha fet en relació amb la garantia dels drets humans. També s'emfatitzà que la Unió Europea des dels seus orígens ha preservat els drets humans inspirant-se en el Conveni Europeu i en les constitucions dels estats membres i que des de 2007 compta amb la seva pròpia Carta de Drets Humans. S'haurà de veure com afectarà la jurisprudència del TEDH la del Tribunal de Justícia de la UE quan en el futur la UE s'adhereixi al Conveni Europeu. En un altre ordre de coses es varen manifestar alguns membres del públic ressaltant l'interès i oportunitat de la jornada però suggerint que per a properes edicions s'intenti augmentar-ne la publicitat i se'n canviï la ubicació a fi d'aconseguir aplegar més persones.

Seguidament, el vicerector de Política Internacional de la UdG, Dr. Jorg Rudolf Zimmer, després d'agrair la participació dels ponents i del públic i la raó de ser de la jornada, i de recordar la vinculació de Lluís M. de Puig amb la Universitat de Girona, va cloure la sessió.